

**STANDARDY OCHRONY
MAŁOLETNICH
w Szkole Podstawowej Nr 8
im. Bolesława Chrobrego
w Żarach**

*Żary, 31.01.2024 r.
- aktualizacja 09.03.2026 r.*

Podstawowe akty prawne,
na których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach

- KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1987r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, z 2022 r. poz. 2140, z 2023 r. poz. 1606, 1615, 1843).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31, z 2022 r. poz. 2600, z 2023 r. poz. 181).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855, 2339, 2600, z 2023 r. poz. 289, 403, 818, 852, 1234, 1834, 1860, 1963).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, 1855, 2582, 2600, z 2023 r. poz. 289, 535, 818, 1606, 1860).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny - art. 23 i 24 (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, 2337, 2339, z 2023 r. poz. 326, 1285).
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, 1429, 1606, 1615, 1667, 1860, 2760, z 2024 r. poz. 858, 859, 863, 1222, 1237).

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników zatrudnionych w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach jest dobro każdego dziecka w jego najlepszym interesie. Pracownicy traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie, a pracownicy realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa oraz powierzonych im kompetencji określonych w zawartych indywidualnych umowach oraz zakresach czynności.

I.

Podstawowe terminy używane w dokumencie

Standardy Ochrony Małoletnich w Szkole

1. **Dyrektorem Szkoły** jest osoba pełniąca funkcję Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach.
2. Przez **Szkołę** należy rozumieć Szkołę Podstawową Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach.
3. **Partnerem** współpracującym ze szkołą są osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Szkoły na mocy odrębnych przepisów (np. pielęgniarka, i inne osoby).
4. **Pracownikiem szkoły** jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę - nauczyciel, pracownik administracji, obsługi, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz i praktykant.
5. **Małoletnim dzieckiem / uczniem** jest każda osoba do ukończenia 18-go roku życia uczęszczająca do Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach.
6. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
7. **Zgoda rodzica** dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
8. **Przez krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu szkoły, lub zagrożenie / naruszenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:
 - a) **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne, itp. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,
 - b) **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,
 - c) **przemoc seksualna** – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),
 - d) **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,
 - e) **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

9. **Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich** to wyznaczony przez Dyrektora szkoły członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich - politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem w szkole.
10. **Dane osobowe** dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

II.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich dzieci / uczniów. **Takie jak:**

1. uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości,
2. uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
3. uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet),
4. uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się, itp.,
5. uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia,
6. uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych,
7. uczeń boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu,
8. uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
9. uczeń żebrze - uczeń jest głodny,
10. uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
11. uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie,
12. podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia,
13. pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego - uczeń nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
14. uczeń wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
15. uczeń używa środków psychoaktywnych,
16. uczeń nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego),
17. w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy / motywy seksualne,
18. uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku,
19. uczeń ucieka z domu,
20. uczeń mówi o przemocy,
21. nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia.

Jeżeli z objawami u ucznia współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony. **Niepokojące zachowania rodziców to:**

1. rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje, lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń ucznia,
2. rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia,
3. rodzic (opiekun) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża strofuje ucznia (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”),

4. rodzic (opiekun) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy, lub zbyt pobłażliwy, lub odrzuca małoletniego,
5. rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami małoletniego,
6. rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni,
7. rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji,
8. rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie,
9. rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
10. rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego,
11. rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa,
12. rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym,
13. rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy Szkoły podejmują konsultację z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy.

III.

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników / współpracowników / wolontariuszy / praktykantów

1. Dyrektor Szkoły, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr.
2. Dyrektor Szkoły uzyskuje informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości.
3. Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr, jest ogólnodostępny – nie wymaga zakładania konta.
4. Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego Dyrektor drukuje i składa do części akt osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy. To samo dotyczy rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestr. Przy czym w przypadku tego drugiego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w rejestrze.
5. Dyrektor od kandydata do pracy, wolontariusza, praktykanta pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.
6. Osoby współpracujące ze szkołą, m.in. funkcjonariusze służb państwowych przedkładają dyrektorowi oświadczenie o niekaralności, które stanowi – **załącznik nr 1**.
7. W przypadku kandydata, który posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem,

uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariatu związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.

8. Dyrektor pobiera od kandydata oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej – **załącznik nr 2**.
9. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – **załącznik nr 3**. Pod rygorem odpowiedzialności karnej składa oświadczenie o następującej treści: *„Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”*

IV.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a pracownikami szkoły

Podstawową zasadą wszystkich podejmowanych czynności przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Pracownik szkoły traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie. Pracownik szkoły zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia czy jego słowa, działanie lub reakcja wobec ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.

Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, praktykantów, wolontariuszy oraz osób współpracujących ze szkołą.

Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi należy zachowywać cierpliwość i szacunek.
2. Pracownik szkoły powinien uważnie słuchać dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, informujemy je o tym i staramy się brać pod uwagę jego oczekiwania. Należy również brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych uczniów.

6. Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Jeżeli zachodzi taka konieczność rozmowy indywidualne z dzieckiem mogą odbywać się przy uchylonych drzwiach lub w obecności innego pracownika.
8. Niedopuszczalne jest używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Działania z dziećmi

1. Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, uczniowie powinni być równo traktowani bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność / niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Nie należy faworyzować dzieci.
3. Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
5. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani jego rodziców / opiekunów. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów.
7. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców / opiekunów dziecka. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
8. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, niepełnosprawność, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Dopuszcza się profesjonalne przytrzymanie dziecka w sytuacjach, gdy w żaden inny sposób nie można powstrzymać ucznia od zachowań agresywnych lub autoagresywnych. Tego typu działania zawsze są ostatecznością po wyczerpaniu wszelkich innych metod zapewniających bezpieczeństwo dzieciom i muszą być w każdym przypadku uzasadnione. W większości przypadków działania takie będą dotyczyć tylko i wyłącznie uczniów z orzeczoną niepełnosprawnością.

Stosując kontakt fizyczny pracownik szkoły zawsze musi obserwować reakcje ucznia i dostosowywać swoje działania do tej reakcji. W przypadku zauważenia dyskomfortu u dziecka należy natychmiast odstąpić od kontaktu.

1. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Nie należy stosować takich aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne chyba, że jest to formą pracy korekcyjnej, rehabilitacyjnej, rewalidacyjnej lub elementem programu wychowania fizycznego. Do tego typu działań dziecko i rodzic powinni wyrazić zgodę.
4. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, możliwe jest też skorzystanie z porady specjalisty dotyczącej tej konkretnej sytuacji.
5. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. W przypadku bycia świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, należy poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
6. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu czy korzystaniu z toalety. Należy dążyć do tego, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała inna osoba z pracowników szkoły. Ponadto dopuszczalna jest:
 - pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a uczeń i jego opiekun wyrazi zgodę,
 - pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków,
 - pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się po szkole.
7. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy

Kontakt z dziećmi powinien odbywać się **wyłącznie** w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi celowo poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail służbowy, dziennik elektroniczny).
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice / opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

1. Nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.

2. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.
3. Pracownik szkoły powinien mieć świadomość, że treści publikowane przez niego w mediach społecznościowych oraz jego aktywność internetowa może być śledzona i oceniana przez postronne osoby, w tym uczniów i ich opiekunów.

Wytyczne dla pracowników dotyczące uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dzieci z niepełnosprawnościami.

1. Zadaniem pracowników szkoły jest identyfikowanie sytuacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami.
2. Do zadań pracownika szkoły należy: rozpoznanie indywidualnych potrzeby dziecka oraz specyfikę jego funkcjonowania. W przypadku ustalenia możliwości wystąpienia wysokiego ryzyka zachowań trudnych, w tym agresywnych, autoagresywnych, problemowych, należy:
 - dokonać oceny ryzyka,
 - opracować indywidualną procedurę interweniowania, we współpracy z rodzicami / opiekunami,
 - należy zaproponować nieawersyjne strategie reaktywne (ukierunkowane na obniżenie napięcia emocjonalnego).
3. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze należy stworzyć dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania.
4. Reagowanie w przypadku zachowania trudnego, agresywnego:
 - w sytuacji eskalacji zachowań trudnych należy podjąć próbę ich wygaszenia,
 - jeżeli podjęte czynności nie przynoszą efektów, należy poinformować osoby wskazane do podejmowania procedury interwencyjnej lub innych pracowników, które znajdują się w pobliżu,
 - w przypadku bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać Pogotowie Ratunkowe lub Policję, następnie powiadomić rodziców / opiekunów dziecka,
 - należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia.

V.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

W przypadku powzięcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Dyrektorowi szkoły lub pedagogowi albo psychologowi szkolnemu.

W każdym przypadku istotne jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i odizolowanie go od domniemanego sprawcy.

1. Dyrektor / psycholog lub pedagog organizuje spotkanie z rodzicami / opiekunami ucznia w celu poinformowania ich o podejrzeniu.
2. Dyrektor / psycholog lub pedagog w porozumieniu z wychowawcami i specjalistami pracującymi z dzieckiem sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia oraz opis zdarzenia.
3. Dyrektor / psycholog lub pedagog / pedagog specjalny we współpracy z wychowawcą i specjalistami pracującymi z dzieckiem sporządza plan pomocy dziecku, który zawiera informacje dotyczące działań podjętych przez placówkę w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,

- wsparcia jakie placówka zaoferuje dziecku oraz ewentualne skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku.
4. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez dyrektora / pedagoga / psychologa / pedagoga specjalnego rodzicom / opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
 5. W przypadku powiadomienia o podejrzeniu innych instytucji dyrektor/ pedagog/ psycholog/pedagog specjalny informuje rodziców / opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura / policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskiej Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
 6. Po poinformowaniu rodziców / opiekunów przez dyrektora / pedagoga / psychologa / pedagoga specjalnego – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury / policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
 7. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
 8. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice / opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować rodziców / opiekunów dziecka na piśmie.
 9. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi – **załącznik nr 4**. Karta jest przechowywana w teczce ucznia, a jej kopia umieszczona w odrębnej dokumentacji dotyczącej Standardów Ochrony Małoletnich w szkole.

VI.

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci

Ochrona wizerunku dziecka

Pracownicy szkoły uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku ucznia.

1. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie szkoły bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
2. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku ucznia, pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody.
3. Niedopuszczalne jest podawanie danych osobowych ucznia i opiekuna małoletniego wszelkim osobom poza instytucjami do tego uprawnionym.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
5. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica / opiekuna ucznia.
6. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy ucznia oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

Ochrona Danych Osobowych

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

1. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
2. Dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
3. Pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.
4. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia.
5. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.
6. Pracownik szkoły, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna małoletniego.
7. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
8. W celu realizacji materiału medialnego dyrektor może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń szkoły dla potrzeb nagrania. Dyrektor podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie szkoły dzieci.

VII.

Zasady korzystania z bezpiecznego Internetu i mediów elektronicznych

Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

1. Szkoła zapewnia uczniom możliwość korzystania z Internetu tylko w czasie zajęć lekcyjnych, które tego wymagają (np. lekcje informatyki, lekcje z wykorzystaniem technologii TIK). Uczniowie w szkole mogą korzystać z telefonów komórkowych zgodnie z Regulaminem korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach lub ustalonych z nauczycielem prowadzącym zajęcia lekcyjne.
2. Sieć szkolna jest zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami.
3. Oprogramowanie jest aktualizowane.
4. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika szkoły, ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.

5. W ramach godzin wychowawczych przeprowadza się z uczniami warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

VIII.

Szkolnie, monitoring, aktualizacja Standardów

1. Osoby odpowiedzialne za szkolenie personelu w zakresie stosowania Standardów to dyrektor, wicedyrektor, psycholog oraz pedagog szkolny.
2. Dyrektor szkoły wyznacza pedagoga i psychologa szkolnego jako osoby odpowiedzialne za koordynowanie realizacji Standardów, m.in. szkolenie pracowników szkoły.
3. Fakt zapoznania się pracowników szkoły z niniejszymi Standardami, pracownik potwierdza poprzez złożenie stosownego oświadczenia, którego wzór stanowi – **załącznik nr 5**.
4. Dyrektor szkoły przekazuje informacje prawne, nadzoruje przestrzeganie Standardów, monitoruje przepływ informacji o Standardach do pracowników, uczniów oraz rodziców. W miarę potrzeb i możliwości organizuje szkolenia z ekspertami zewnętrznymi.
5. Pedagog oraz psycholog szkolny, przeprowadzają wśród uczniów oraz pracowników raz na rok szkolny (maj - czerwiec) ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi – **załącznik nr 6 i 7**.
6. W ankiecie uczniowie i pracownicy mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów.
7. Pedagog oraz psycholog szkolny, dokonują opracowania wypełnionych przez uczniów i pracowników ankiet. Sporządzają na tej podstawie raport, który przekazują dyrektorowi szkoły.
8. Po przeprowadzonej ewaluacji dyrektor szkoły może wprowadzić niezbędne zmiany do Standardów.
9. Skrócona wersja opisu „Standardów Ochrony Małoletnich” – **załącznik nr 8**.

IX.

Zasady udostępniania pracownikom, rodzicom i uczniom Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem Szkoły ogólnodostępnym dla pracowników szkoły, uczniów oraz ich rodziców / opiekunów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Szkoły, umieszczony w dzienniku elektronicznym w plikach szkoły, dostępny w wersji papierowej w sekretariacie szkoły, pokoju nauczycielskim, gabinecie wicedyrektora, pedagoga, psychologa, kadrach oraz bibliotece szkolnej.
3. Wychowawcy klas mają obowiązek zapoznania rodziców ze Standardami na pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym lub na pierwszym zebraniu po dokonaniu aktualizacji oraz w miarę potrzeb. Po zapoznaniu rodziców ze Standardami, wychowawcy klas odnotowują w/w fakt w dzienniku lekcyjnym.
4. Wychowawcy klas na lekcjach wychowawczych mają obowiązek zapoznania uczniów ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby uczniowie mogli go zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej. Po zapoznaniu uczniów ze Standardami, wychowawcy klas odnotowują w/w fakt w dzienniku lekcyjnym.

X. Postanowienia końcowe

1. Dyrektor szkoły wprowadza do Standardów Ochrony Małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie.
2. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie po 14 dniach od ich ogłoszenia.
3. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i ich rodziców / opiekunów, w szczególności poprzez zamieszczenie na stronie internetowej szkoły, za pomocą dziennika elektronicznego w plikach szkoły oraz w wersji papierowej w sekretariacie szkoły, pokoju nauczycielskim, gabinecie wicedyrektora, pedagoga, psychologa, kadrach oraz bibliotece szkolnej.
4. Standardy Ochrony Małoletnich stanowią załącznik do Zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach.

Standardy Ochrony Małoletnich opracowano z wykorzystaniem materiałów z fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę”.

WYKAZ MIEJSC, W KTÓRYCH MOŻNA UZYSKAĆ POMOC DLA RODZICA I DZIECKA:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**, ul. Parkowa 8, 68-200 Żary, tel. 68 475 55 80
- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żarach**, ul. Wrocławska 5, 68-200 Żary tel. 68 479 43 83
- **Komenda Powiatowa Policji w Żarach**, ul. Legionistów 3, 68-200 Żary, tel. 477941211

WYKAZ TELEFONÓW ZA POMOCĄ KTÓRYCH MOŻNA UZYSKAĆ POMOC DLA RODZICA I DZIECKA:

- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży - **116 111**
- Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka – **800 12 12 12**
- Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli – **800 080 222**
- Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji – **22 594 91 00**
- Policyjny Telefon Zaufania – **800 120 226**

Żary, 09.03.2026 r.

Tomasz Muńko
- dyrektor szkoły -

**OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI
I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA
STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH**

Żary,
data

Ja, niżej podpisany/a

nr PESEL

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązujące w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
Czytelny podpis

OŚWIADCZENIE KANDYDATA O KRAJACH ZAMIESZKANIA

Żary,
data

Ja, niżej podpisany/a
(nazwisko i imię)

PESEL /nr paszportu,

oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/am w następujących państwach innych niż Polska:

1.
2.
3.

oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Czytelny podpis

OŚWIDCZENIE KANDYDATA O NIEKARALNOŚCI ZA CZYNY ZABRONIONE

Żary,
data

Ja, niżej podpisany/a
(nazwisko i imię)

PESEL /nr paszportu,

oświadczam, że:

- nie byłem/am skazany/a za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie;
- w państwie nie jest prowadzony rejestr karny/nie wydaje się informacji z rejestru karnego. Oświadczam, że nie byłem/am prawomocnie skazany/a w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV oraz w art. 189a i art. 207 Ustawy z dnia 6 czerwca Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17, 1228) oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, że dopuściłem/am się takich czynów zabronionych oraz nie nałożono na mnie obowiązku, wynikającego z orzeczenia sądu, innego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub innych zainteresowań małoletnich oraz opieką nad nimi.

**Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.**

.....
Czytelny podpis

KARTA INTERWENCJI
w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach

Nazwisko i imię dziecka	
Data zgłoszenia	
Nazwisko i imię osoby zgłaszającej	
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)	
Opis zdarzenia	

Podjęte działania	Zgłoszenie do instytucji (jakiej?)	Konsultacja z rodzicami / opiekunami – data, notatka służbowa z rozmowy	Formy wsparcia dziecka
Wyniki interwencji: - działania organów sprawiedliwości, - działania szkoły, - działania rodziców			

Data i podpisy osób odpowiedzialnych:

Żary,
data

**OŚWIADCZENIE PRACOWNIKA O ZNAJOMOŚCI
I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIICH
w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach**

Ja, niżej podpisany/a

nr PESEL.....

oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich
stosowanymi **w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach** oraz
deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....
podpis pracownika szkoły

**MONITORING STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH
– ANKIETA DLA UCZNIÓW**

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszej Szkole?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłeś świadkiem, gdy stosowano agresję / przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałeś / zareagowałaś?)		
5.	Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?		

**MONITORING STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH
– ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW**

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszej Szkole?		
2.	Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich” w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Bolesława Chrobrego w Żarach ?		
3.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego ucznia?		
4.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptom krzywdzenia ucznia?		
5.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach I procedurach przez innego pracownika?		
6.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w Szkole „Standardami Ochrony Małoletnich”? (Jeżeli tak, opisz je w tabeli poniżej)		
7.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		

**JEŻELI NA KTÓREŚ Z PYTAŃ W ANKIECIE MONITORING STANDARDÓW
ODPOWIEDZIAŁEŚ TAK:**

NAPISZ: Jakie zasady zostały naruszone?
NAPISZ: Jakie działania podjąłeś?
NAPISZ: Czy masz jakieś sugestie lub propozycję poprawy obowiązujących standardów?

WERSJA SKRÓCONA **Standardów Ochrony Małoletnich**

Standardy Ochrony Małoletnich – są to spisane reguły, zasady, praktyki, które gwarantują, że małoletni w Szkole są bezpieczni, nie doznają krzywdzenia ze strony pracowników, wolontariuszy a co więcej i rówieśników. Szkoła ustanowiła i wprowadziła w życie „**Standardy Ochrony Małoletnich**” przed krzywdzeniem i zapewnienia im bezpieczeństwa.

1. Szkoła posiada dokument „Standardy Ochrony Małoletnich”.
2. W dokumencie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem zapisane są:
 - a) procedury zgłaszania podejrzeń oraz podejmowania interwencji, które określają krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia małoletniego lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny, personelu Szkoły oraz rówieśników;
 - b) zasady ochrony danych osobowych małoletniego, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o małoletnim oraz zasady ochrony wizerunku małoletniego które określają sposób jego utrwalania i udostępniania;
 - c) zasady dostępu małoletniego do Internetu oraz ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami;
 - d) zasady bezpiecznych relacji personelu Szkoły - małoletni, określające jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z małoletnim.
3. Cały personel Szkoły, w tym wolontariusze oraz praktykanci, znają treść dokumentu Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.
4. Zapisy zawarte w dokumencie „Standardów Ochrony Małoletnich” przed krzywdzeniem obowiązują wszystkich pracowników Szkoły, w tym wolontariuszy oraz praktykantów.
5. Dyrekcja Szkoły wyznaczyła osoby odpowiedzialne za monitoring realizacji Standardów Ochrony Małoletnich.